



## IN HET BELANG VAN DE STAD

**Er staan grote uitdagingen voor onze stadspoorten. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen organiseerde CASA op dinsdag 20 februari de discussieavond 'In het Belang van de Stad'. Welke uitdagingen staan onze nieuwe bestuurders en raadsleden te wachten en welke lange termijndoelen zouden de agenda moeten bepalen? Onder het motto 'adviezen tegen politieke kortademigheid' ging CASA in gesprek met diverse genodigden, politici en het publiek.**

Een berg aangekoekte vaat, verdroogde pizzapunten en ongewenste huisdieren; de keuken in een studentenhuis roept meteen allerlei associaties op, maar niet direct met Urban Governance and the Politics of Planning and Design. Voor cultureel geograaf Martijn Duineveld, associate professor aan Wageningen UR, is deze habitat evenwel een perfecte casus om studenten de complexiteit van stedelijke ontwikkeling (en de grenzen daar sturing aan te geven) uit te leggen. Hij vraagt hen antwoord te geven op een drietal vragen: 1. Beschrijf hoe je keuken er nu uitziet. 2. Bedenk waarom dit het geval is en 3. Welke sturingsmaatregelen hebben jullie om jullie omgang met de keuken te reguleren? De studentenkeuken bestaat niet, maar wat ze allen met elkaar gemeen hebben is dat zij het resultaat zijn van sociale en culturele patronen, gewoontes, formele en informele regels. Ondanks de vele afspraken, maatregelen, prikkels en ad hoc oplossingen blijven veel studentenkeukens smerige oorden. De verklaringen die studenten hiervoor geven zijn divers: verschillen in cultuur of gender, tijdmanagement of gebrek daaraan en verwaterde verantwoordelijkheid (namelijk van iedereen dus van niemand). Iedereen wil eigenlijk een andere keuken, maar wat alle keukens ook gemeen hebben: er wordt telkens ad hoc gereageerd op korte termijn problemen.

Steden zijn net studentenkeukens; zij zijn het resultaat van complexe relaties, een wirwar aan belangen en gewoonten. Af en toe wordt er een nieuwe kraan gemonteerd en daarna weer doorgemodderd. Willen we ontsnappen aan dat wat is, dan hebben we een visie nodig, een samenhangend idee van de toekomst dat ons aanzet te handelen vanuit een perspectief, aldus Duineveld. 'Het is een horizon om onszelf zoals de Baron van Munchhausen uit het moeras te trekken'. Vervolgens gaf hij een aantal aanbevelingen aan de aanwezige politici: zorg voor een aansprekende visie, baseer deze op meervoudigheid, het ambtenarenapparaat dient visievolgend te zijn, pas op voor schijnparticipatie, vrees geen bestuurders die hun vak verstaan en koester kritiek. Kritiek kwam er ook na afloop van Duinevelds betoog. Wie neemt de verantwoordelijkheid? Volgens Berry Kessels moet het primaat niet bij de politiek liggen. 'Je moet veel meer uitgaan van de creativiteit van mensen uit de stad. Dat heeft zich in Arnhem de afgelopen jaren wel bewezen'. Maar waar moet het heen? Van Maarten Hajer, hoogleraar Future Urban Studies, leerden we vorige maand dat de energietransitie niet alleen een noodzakelijke stedenbouwkundige transformatie vereist maar dat deze ook kansen biedt om meteen andere opgaves aan te pakken als gezondheid, werkgelegenheid en de inclusieve stad. Om deze thema's naar de Arnhemse situatie te vertalen was een drietal betrokken, deskundige bewoners uitgenodigd.

Werkgelegenheid is een grote uitdaging voor onze stad is de overtuiging van Bart Schoonderbeek, directeur Schipper Bosch en eigenaar van Arnheims Industriepark Kleefse Waard. Onder het motto 'vijf voor twaalf' wordt daar iedere maand een experimenteel project geïnitieerd op het gebied van duurzame energie. Het interessante daaraan is dat er innovatie uit voortkomt. Hierin zit ook een kans voor Arnhem, aldus Schoonderbeek. De energietransitie wordt te veel gezien als een problematische opgave, terwijl het juist nieuwe vormen van werkgelegenheid genereert waar we nu nog geen weet van hebben. 'Als je daar als stad meer op inzet dan is de sky the limit'.

Om de sociale mix te verbeteren zal Arnhem zich ook meer moeten onderscheiden qua woningaanbod. Ondanks het feit dat alles in onze wereld verandert, wordt er nog meer van hetzelfde gebouwd, constateerde conceptontwikkelaar Frank Donders. 'De opgave ligt bij alles wat we zijn vergeten' van Tiny Houses tot Knarrenhof en bouw vooral niet alles vol omwille van de toekomst; je weet immers niet welke nieuwe functies de stad in de toekomst nog moet herbergen. Naast werkgelegenheid en sociale mix benoemde Hajer gezondheid specifiek als onderdeel van de energetische stadsvernieuwingsopgave. Organisatiesocioloog en verpleegkundige Pieterbas Lalleman schetste de ontwikkeling van de zorg. Gezondheid is tegenwoordig veel meer dan niet ziek zijn. Hier dien je als stad op in te spelen, niet in de laatste plaats omdat de zorg steeds dichterbij huis – op wijkniveau – georganiseerd gaat worden. Arnhem, zo sloot Lalleman zijn bevolgen betoog af, liep enkele decennia geleden voorop met de ontwikkeling van Het Dorp en heeft nu de kans dat weer te doen!